

TORONYIRÁNY

XIX. 10.

2025. március 9.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESETŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

Nagyböjt 1. vasárnapja

Jézus kezdettől fogva határozottan elutasított mindent, amibe a gonoszság hatalma belekapaszkodhatott volna. Ezért a kísértéseket nem foghatjuk fel úgy, mint amelyek tipikusak lennének az egyes ember életére. A tanítás inkább az egyház magatartására és lelkipásztori módszereire vonatkozik. Ne csodavárással, ne szédületes mutatóanyagokkal vagy hatalommal és gazdagsággal akarja az embereket Isten országába vezetni, hanem a megfeszített Krisztus hirdetésével (1Kor 2,2). A legnagyobb karizmát, a szeretetet kell gyakorolnia, és szabadságát azzal kell megmutatnia, hogy nem félti anyagi javait és kiváltságait. Megfelelő áttétellel mindez vonatkozik az egyéni keresztyén hívőre is.

Gál Ferenc

A szentmise olvasmányai

- MTörv 26,4-10** Hálásak vagyunk a bennünket szerető és irántunk irgalmas Istennek, amiért vagyunk, és amiért vezet bennünket.
- Róm 10,8-13** A szívbeli hit megigazulásra, a szájjal való megvallás pedig üdvösségre szolgál.
- Lk 4,1-13** Jézus nem meghökentő, látványos csodákkal, nem bármilyen földi hatalom gyakorlásával, nem a népszerűség hajhászásával fog neki megváltói küldetésének teljesítéséhez.

A megkísértés

Jézus emberi érdemeivel lett a Megváltónk. Amikor megkezdte nyilvános működését, a lehetőségek közötti válogatás éppen úgy felmerült benne, mint ahogy minden más ember mérlegeli teendőit. Biztos, hogy a kísértésről szóló híradás visszamegy Jézus elbeszélésére. Az apostoli igehirdetésnek később az volt a feladata, hogy az ő fiúságát és megváltói küldetését megvilágítsa, nem pedig valamilyen lélektani elemzés. Izrael népe negyven évig vándorolt a pusztában. Mózes negyven napig böjtölt, s Illés is ugyanannyi napig gyalogolt és böjtölt, amíg elérkezett a Hóreb-hegyhez. A negyvenes számnak tehát inkább jelképes értelme van, s nem készlet arra, hogy pontosan számláljuk a napokat. A szöveg azt mondja, hogy a Lélek ösztönzésére ment a pusztába. Jézus egész működése a Szentlélek irányítása alatt állt, tehát ez a kezdet is. Az apostolok megértették, hogy az a történet kinyilatkoztatást tartalmaz. A téma a messiási küldetés megvalósításának módja. Jézus ismeri a zsidó nép várakozását és reményét. Földi uralkodót várnak, aki felemeli a népet, és a mózesi törvény ígája alá hajtja a pogányokat. Az előtte eltelt évtizedekben az apokrif könyvek apokaliptikus képekkel színezték ki Izrael jövőjét, s a Messiást úgy képelték el, mint aki feltűnő jelekkel mutatja meg hatalmát. Jézus azonban nemcsak saját népét képviseli, hanem az egész emberiséget. Ő az első Ádám ellenképe. Ahogy az első ember átélte a kísértést és elbukott, úgy a második Ádámnak is át kellett élni, de győzelemmel. A kísértő a sátán, az ellenség, aki összefoglalja magában mindazt, ami a világban kísértésül szolgálhat. Ha el is fogadjuk a sátánnak, mint bukott angyalnak a szerepét, nem gondolhatunk arra, hogy Jézust, az Isten fiát ide-oda cipeli, a templom oromzatára vagy egy magas hegyre, s hogy szentírási idézetekkel vitatkozik Jézussal.

A párbeszédes forma és a képek az elbeszélő műfaj kellékei, s az apostoli katekézisben megvolt a szerepük. Szemléltették a belső eseményt és igazolták, hogy az a messiási eszmény, amelyet Jézus mutat, összhangban van az ószövetségi jövendölésekkel. Izrael a maga jövőjét az üdvtörténeti múlt alapján színezte ki. Isten a pusztában mannával táplálta őket és vizet fakasztott a sziklából. A Messiásnak mindezt felül kell múlnia, vagyis eddig nem tapasztalt földi jólétet kell teremtenie. Itt most Jézus böjtöl és megéhezik, tehát kézenfekvő a vágy felkeltése, hogy csodatevő erejével változtassa a követ kenyérré. A sátán mindig ezzel vezeti be mondanivalóját: ha Isten Fia vagy. A jelen szövegben ez már utalás a keresztség jelenetére és az Atya bizonyására. Nem arról van szó, hogy a sátán felismerte Jézus istenfiúságát, hanem arról, hogy Jézus, mint ember így élte meg a kísértést. Ő tudta magáról, hogy ő a Fiú, s neki hatalma van választani a módszerek között. Úgy döntött, hogy elhatározását ezzel a szentírási idézettel lehetett kifejezni: „Nemcsak kenyérral él az ember” – s ezt már Mózes is megmondta (MTörv 8,3). A Messiásnak lelki javakat kell hoznia, s azokat csak érdemszerző, áldozatos életével szerezheti meg. A templomi jelenet abból a hiedelemből fakad, hogy a Messiás az ismeretlenből jön, csodálatos jelek kíséretében jelenik meg, és úgy toboroz követőket. A zoltáros szavát, hogy „Isten angyalaival őrizteti az embert” (91,12) a Messiásra vonatkoztatták, és úgy értelmezték, hogy neki joga van különleges mutatóvagyokra is. A megoldást itt is az Írás adja: Ne kísérsd Uradat, Istenedet (MTörv 6,16), azaz nem kívánhatjuk, hogy Isten a hiú dicsőségre vonatkozó vágyainkat is kielégítse. A harmadik kísértés a gazdagságra vonatkozik. Nincs olyan hegy, ahonnan a föld minden országát látni lehetne, tehát itt is csak képről van szó. A gazdagság és a hatalom ára az, hogy ne Istent ismerje el urának, hanem a sátánt. Talán célzás ez arra, hogy a hatalom megszerzése rendszerint igazságtalansághoz és kegyetlenséghez van kötve. Lélektanilag pedig az a veszély is fennáll, hogy a gazdagság megkeményíti a szívet és önzővé teszi az embert. Jézus mindezt elutasítja: Úgy indul útjára, hogy csak az Atya akaratát tekinti, nem pedig az egyéni érdeket. Ezért amikor később csodákat tett, karizmatikus hatalmát az Atya irgalmának kinyilvánítására használta fel, szegénységével pedig biztosította szabadságát és függetlenségét. Elutasított mindent, ami az Atya iránti hódolatot és engedelmességet akadályozta volna. Ezért élete nem volt más, mint kibontakoztatása annak a megállapításnak, hogy „az Atyának kedve telt benne.”

A kísértés befejezése is tanulságos. Lukács azt írja: „Miatán a sátán hiába próbálkozott, egy időre elhagyta Jézust.” Itt is meg kell értenünk az evangélista nyelvét. Ahogy ők sokszor a betegséget saját koruk nyelvén démoni hatásnak tulajdonítják, úgy az emberi gonoszság mögött is a sátánt látják. Később az írástudók és a farizeusok gyűlölete valóban ördögi méretet öltött, ezért mondotta Lukács, hogy „egy időre elhagyta.”

Gál Ferenc

Nem leszek ideges! (42.)

Második rész

Az ideges vérmérséklet

Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megnyugtatom titeket... és nyugalmat találtok lelketeknek. (Mt 11,28-29)

Menj be a béke birodalmába!

2. Lemondás és elviselés

Félénk és aggályoskodó emberekben sokszor megvan az a gyengeség, hogy makacsul ragaszkodnak félelem képzetekhez. Mondjanak le félelmüktől elhomályosult ítéleteikről és kövessék gyóntatójuk szavát! „Talán súlyos bűnt követtem el. Ez talán Isten büntetése, talán beteg vagyok” – mondják. Éljen az értelmekkel: dobj félre a sok talányt! Erre semmi józan okod. Mondd magadnak: mindez csak félelem következménye. Nem törődöm vele és felszabadulok. Ha visszatérne is a félelem, megint csak nem szabad törődni vele, megint csak a gyóntató szavában kell megbízni.

Aki engedelmes, mindig jó úton jár, akkor is, ha a gyóntató esetleg tévedne valamiben. Nemcsak, hogy vele szemben követ el nevetlenséget az aggályoskodó ember, ha a sok rábeszélés ellenére sem adja meg magát, de Istennel szemben is nevetlen és bizalmatlan, mert hiszen a gyóntató Isten parancsát közvetíti. Az aggályoskodó ember legjobb önmegtagadása, legjobb engedelmesége Isten iránt és Isten szeretetének minden bűnét eltörlő, legbiztosabb záloga számára, ha lemond ítéletéről, alázatosan engedelmeskedik és ráhagyatkozik Isten irgalmára. Ezzel legbiztosabban érdemli ki Isten kegyét.

Ha az aggályoskodó ember azt hiszi, hogy éreznie kell tisztaságát, erényességét mielőtt Istenre bízna magát, akkor a farizeus és nem a vámos lelke él benne. A Megváltó a bűnösökért halt meg, nekik adja szeretetét. Ha az aggályoskodó ember hiszi bár, hogy Isten megbocsát neki, de kételkedik a bűnbánatban, a jó feltételben, vagy a jó gyónásban, és nem tudja megindokolni, miért nem volt jó bűnbánata, vagy gyónása, akkor le kell győznie kényszeres félelmeit, és vakon rá kell hagynia a gyóntató ítéletére. Mert, ha nem, úgy idővel már saját jóakarataiban is kételkedni fog, jóllehet mindent komolyan, sőt túlságosan komolyan fog fel életében. Ideges, kényszeres félelme beteggá teszi, s ebből a betegségből nem a gyónás, hanem az engedelmeség gyógyíthatja ki csupán.

Minden ideges ember kishitú. A melankolikus embernek azonban végzete a kishitúság. Az erről való lemondás, s ennek Istenbe vetett bizalommal való leküzdése első és legfőbb kötelessége, életének egyetlen nagy feladata. A legnagyobb baj az, hogy aki elmerül kishitúságában, már nem is látja, hogy kishitúsága bűn, hanem inkább erénynek, alázatosságnak tartja azt; harc nélkül adja át magát hajlamának, és így gátolja testi, lelki gyógyulásait. Ez az oka annak, hogy az ideges melankoliát oly nehéz, sőt néha lehetetlen meggyógyítani. A kishitúság elleni küzdelemtől függ a melankolikus ember üdvössége.

„Kerüld a gondjaid, nyugtasd meg szíved, s minden bosszúságot tartsd távol magadtól... Az irigység és harag rövidíti az életet, a gond időnap előtt megöregít” (Sirák fia 30,23-24).

A kishitőség ráfekszik az idegekre és elpusztítja erejüket. Mindenekelőtt az akaratot bénítja meg. Ahol nincs akarat, nincs bátorság, ott nincs kegyelem. A kishitű emberben nincs akaratérő és nincs kegyelmi erő; gratia supponit naturam, a kegyelem a természetre épít. Az ideges melankolikus ember egyik keresztje az egész énjét felkavaró testi kísértések. Ahelyett, hogy elterelné magát ezektől, azon töpreng, hogy vajon beleegyezett-e a kísértésbe és félelme egész lelkét ezekre a képzetekre irányítja, mindaddig, míg az izgalmi állapot a kishitű ember szokásává vált, akkor nem lesz az illetőnek akaratereje ahhoz, hogy a kísértésnek ellenálljon, s hogy rossz szokását leküzdje.

A kishitőség régi bűnökben keresi indokát. Éppen a testi kísértések és bűnök azok, amelyek az ideális hajlamú melankolikus embert földre nyomják. Azt hiszi, hogy az emberek arcáról olvassák le rosszasságát. Az erről való beszéd leggyötrőbb félelemélményévé és így gyakran teljes lehetetlenséggé válik számára. Ha egyszer egy gyóntató felszabadítja lelkét és leveszi róla minden fájalmát, akkor is megmarad benne a kétely. „Rossz ember vagyok.” Ez a gondolat megöli benne az örömet; semmilyen gyónás, semmilyen szentáldozás, semmilyen ima sem tudja kielégíteni. Ha feltámad benne rossz hangulata, enged neki, s elkezd töprengeni, vajon nem jogos-e, nem indokolt-e kishitősége. Ebben az állapotában megerősödnek hibái, s ő kételkedni kezd gyónásaiban, szentáldozásaiban, legjobb cselekedeteiben, szándékában; elveszti minden bátorságát, elkeseredik Isten ellen, amiért hibáit megengedte, szülői ellen, amiért nem nevelték jobban, a legjobb emberek ellen, akik segíteni akarnak neki; kételkedik hitében és kételkedik egész elrontott életében. A tehetetlenség könnyeit ontja ebben a mély és fájdalmas Istentől való elhagyatottságában.

Ha az ideges ember mindjárt kezdetben belátó gyóntatóra talál, aki erős kézzel kirázza őt kényszeres depresszióiból, akkor ez az átmeneti állapot megenyhül és mint megpróbáltatás, áldáshozó lesz jövője számára annyira, hogy felismeri magában a kishitőség bűnét és védekezik ellene. A kishitűek azonban gyakran kételkedve fogadják a gyóntató megnyugtató szavát: „Nem ismeri rosszasságomat, én pedig nem tudom mindazt elmondani, amit kellene.” Szerencsétlenségünkre éppen az életet nem ismerő papokat választják ki maguknak, akik készpénznek veszik túlzásaikat, és éles szavakkal mélyítik el lelkük sebéit. Pillanatnyilag úgy érzik, hogy túl sötét önvádjuk megnyugtatta őket, ez a megnyugvás azonban látszat csupán. A rákövetkező depresszió megmutatja, hogy a baj még nagyobb lett. Még egy bukás és vége mindennek. „A szokás túl erős. El vagyok veszve. Isten elhagyott és joggal. Mindez Isten büntetése bűneimért. Egész életemet elhibáztam.”

Gyakran a legjobb fajtájú emberek töltik el életük legnagyobb részét ezekben a pokoli kínokban és halálos küzdelmet vívnak azért, hogy végképp el ne merüljenek. Szerencse és Isten jószágos vezetése kell ahhoz, hogy végre egyszer egy igazi lelki orvos kezébe kerüljenek, aki azután megszabadítja őket gyötrelmeiktől, mert látja, hogy bajuk kemény megpróbáltatás, idegbetegség és az Istentől való elhagyatottságból Isten közelségébe, az Istennel való megváltó, szeretetteljes érintkezés felé vezeti őket.

(Folyt. köv.)

Josef Massmann

Vasárnapi jegyzet

A szeretet bőségéről

Az elmélkedés valamely hitigazságra vonatkozik, hogy még inkább meggyőződünk a valóságról, magunkévá tegyük, mint vonzó értéket és a Lélek erejében, segítségével gyakoroljuk. „Gyöngéd, szerelmes ismerkedésnek” is mondhatjuk, ahogyan a misztikus Keresztes Szent János nevezi: Értéke „nem a gondolatok sokaságából, hanem a szeretet bőségéből áll.” (Avilai Szt. Teréz)

Elmélkedni különböző módon lehet. Mondhatjuk lassan, meditálva a Miatyánkot, lassan ismételve a szentírási szavakat, képet idézve magunk elé. Jó segítséget ad a Szentírás, a liturgia vagy egy-egy lelki könyv, ha elmélkedni akarunk. Az időtartam legalább fél óra, helyezük magunkat Isten színe elé, megfelelő testhelyzetben, fohászodjunk a Szentlélekhez, olvassunk el egy rövid szövegrészletet, gondolkodjunk el annak mondanivalójáról, s alkalmazzuk saját életünkre; keressük meg a hiányokat, az akadályokat és a lehetőségeket, folytassunk párbeszédet az Úrral, figyeljünk az üzenetre, egy-egy rövid fohásban vagy formulában fogalmazzuk meg elhatározásunkat, amelyre napközben térjünk vissza.

A keleti vallások elmélkedési gyakorlata hasznos szempontokat adhat a keresztény meditációnak. A csöndes környezet, a laza testtartás, a légzési gyakorlatok, az összeszedettség elősegítik az összpontosítást, a nyugalom megteremtését, kellő módon helyezkedjünk Isten színe elé. Két lelkiségi tapasztalat különbözteti meg különleges módon a kétféle elmélkedést: a keleti meditáció célja az, hogy megszabadítson a sokféle külsőségtől, minden üres gondolattól, s az éntudatot egy abszolút Mindenséggel egyesítse. A keresztény elmélkedés párbeszéd Istennel kegyelmének jóvoltából, aktív meditáció, amely hasznosítható, a szeretet közösségben az Úrral akar találkozni, vele együttműködni, hogy országa növekedjék és terjedjen a történelemben.

A századok során az elmélkedés gyakorlata egyszerűsödik, a szív győz az értelem fölött. Fokozatosan teret nyer az elmélyülés. Megszabadulhatunk a részleges gondolkodástól és a képektől, az emlékezéstől, az előre kigondolt formáktól, tervektől. Egyszerűen, eszköztelenül, de annál szeretetteljesebb figyelemmel fordulunk Istenhez, Jézushoz, az Üdvözítőhöz és a példaképhez; a szeretet csöndjében maradunk az Úr előtt, aki jelen van benső világunkban.

† Tóth Sándor

hírek ..... információk

Katekéták továbbképzését tartották Szegeden, a Gál Ferenc Egyetemen a Szeged-Csanádi Egyházmegye Kateketikai Intézetének (SZEKI) szervezésében március 1-jén. A szakmai alkalmon közel 90 katekéta vett részt. Előadója Dobszay Márton Benedek ferences szerzetes, az Emberi Méltóság Stratégia szakmai vezetője, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola gyermekvédelmi képzésszervezője volt.

Március 12-én, a szegedi Nagyrév 146. évfordulóján a tragikus eseményre emlékezve 14 órakor megszólalnak a Dóm harangjai, köztük a 8,5 tonnás Hősök Harangja is.

Nagyböjt péntekjein 17.30-tól keresztúti ájtatosság kezdődik a Székesegyházban. A jövő heti, március 14-i alkalommal a Dóm énekkarai fogják közreműködni.

Nagyböjt vasárnapjain vendég lelkipásztorok beszédei, tanításai hangzanak el a 18 órai szentmise keretében a Dómban. A következő héten, március 16-án Salamon László, Mindszenti plébános lesz a vendég. Tanításának témája a remény lesz.

„Szent pillantással: Fotókon a Magyar Katolikus Egyház tíz éve” címmel sajtófotó-kiállítás nyílik a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. A kiállításon Merényi Zita és Lambert Attila, a Magyar Kurír munkatársainak alkotásait lehet megtekinteni. A tárlat a Magyar Kurír kezdeményezésére jött létre, és célja, hogy a fotóművészet eszközeivel bemutassa az egyházi élet örömteli, felemelő vagy éppen megható pillanatait. Tíz év képeit láthatják az érdeklődők. A tárlatot március 11-én, kedden 17 órakor Janka Ferenc a Gál Ferenc Egyetem rektorhelyettese nyitja meg a Látogatóközpontban, ahová minden érdeklődőt szeretettel várnak. Közreműködik: Horák Renáta operaénekes.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Pasztorális Helynöksége március 29-én, szombaton a szentév alkalmából regionális zárandoklatra hívja a Szegedi Székesegyházba mindazokat, akik imádkozzák a rózsafüzért. A program a következőképpen alakul: 10.00 órakor köszöntő, 10.05-kor ismertető a Szentévről, 10.25-től elmélkedés, 11.00 órakor tanúságtétel, 11.10-től szentségimádás. 12.00-tól ebédszünet - szerény ebédre a szervezők gondoskodnak. 12.30-tól rózsafüzér ima, 13.30-tól szentmise.

Ferenc pápa nagyböjti üzenete (1.)

Járjunk együtt a reményben

Kedves Testvéreim!

A hamvazkodással, mint a bűnbánat jelével megkezdjük éves nagyböjti zárandoklatunkat, a hit és a remény jegyében. Az Egyház, mint anya és tanítómester arra hív bennünket, hogy készítsük elő szívünket és nyíljunk meg Isten kegyelme előtt, hogy örömmel ünnepelhessük Urunk Jézus Krisztus húsvéti diadalát a bűn és a halál felett, ahogyan Szent Pál is vallotta: „A győzelem elnyelte a halált! Halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod?” (1Kor 15,54–55). Hitünknek ugyanis az értünk meghalt és feltámadt Jézus Krisztus a középpontja és ő a biztosítéka annak a nagy ígérethez kapcsolódó reménynek, amelyet az Atya már beteljesített őbenne, szeretett Fiában: az örök életnek (vö. Jn 10,28; 17,3).

Ebben a nagyböjtben, melyet a szentév kegyelme gazdagít, szeretnék megosztani veletek néhány gondolatot arról, mit jelent együtt haladni a reményben és felfedezni a megtérésre szólító meghívásokat, melyeket Isten irgalma – egyénileg és közösségileg – mindannyiunkhoz intéz.

Először is, úton lenni. A jubileumi év mottója, „a remény zárandokai”, Izrael népének az ígéret földje felé vezető hosszú vándorútjára emlékeztet bennünket. A Kivonulás könyve elbeszéli a rabszolgaságból a szabadságba vezető nehéz utat, melyet az Úr akart és vezetett, aki szereti népét és mindig hűséges hozzá. Nem gondolhatunk azonban a kivonulás bibliai elbeszélésére anélkül, hogy eszünkbe ne jutnának azok a testvéreink, akik ma is menekülnek a szegénység és az erőszak elől egy jobb élet reményében, amelyet maguknak és szeretteiknek keresnek. Ebből fakad a megtérésre szólító első meghívás, hiszen valamennyien zárandokok vagyunk az életben. Mindannyian feltehetjük magunknak a kérdést: milyen hatással van ez a helyzet az életemre? Tényleg úton vagyok-e vagy inkább bénult és mozdulatlan vagyok, félelemmel és reménytelenséggel telve, vagy éppen belekényelmesedtem a saját világomba? Keresem-e a szabadulás útját a bűnös és a méltóságomtól megfosztó helyzetekből? Jó nagyböjti gyakorlat lenne találkozni migránsokkal vagy zárandokokkal, és engedni, hogy történetük megérintsen bennünket. Ez segíthetne megérteni, mit kér tőlünk Isten, hogy az Atya háza felé tartva egyre jobb úton lévőkké váljunk. Ez egy jó „vizsga” a vándor számára.

(Folyt. köv.)

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László
Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,
Cserny Szilvia, Karsai Örs,
† Tóth Sándor

Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.